

La vida humana, un regal que cal acollir

En arribar a les meves mans un fulletó de l'associació Dret a Morir Dignament (DMD), llegeixo, amb un cert desconcert, la idea central de les seves finalitats: «tenir l'oportunitat de ser jo l'únic en decidir com i quan vull finalitzar la meua vida, si aquesta no te la qualitat que jo desitjo.» Tot navegant per la seva pàgina d'internet, trobo que demanen de firmar una petició, tot partint d'un fet com és el sofriment de milers de persones al nostre país –així ho afirmen– que pateixen una dolorosa prova: es veuen obligats a *dependre d'altres persones* per a les accions més elementals, com la simple neteja o fins i tot per canviar de posició en el llit [...]. «*Som una càrrega* –constaten– que no vam voler ser-ho»; i ho argumenten afirmant que «el que passa és que *la resta de dignitat* que ens queda en aquesta lamentable situació, *no troba cap sentit* a aquest no viure [...]. Per a bastants persones fa temps que *la vida va deixar de ser un bé.*» La petició, adreçada als parlamentaris, demana de no «negar-nos el dret a obtenir l'ajuda que necessitem per posar fi a aquest estat llastimós i *indigne.*»

La mateixa associació ofereix un model de Document de Voluntats Anticipades (DVA) en el que, si en el moment en que es trobi en la situació motiu de la declaració, la legislació ja hagués regulat el dret a l'eutanàsia activa voluntària, manifesta el desig de morir de forma ràpida i indolora per aquest procediment i *eximeix de tota responsabilitat* als professionals que ho duguin a terme.

He assenyalat en cursives algunes expressions que mereixen comentari. La vida és un do, un do rebut, que només podem que agrair i custodiar. La dignitat que posseïm esdevé no per la qualitat de la nostra vida, doncs si així fos aquesta dignitat no seria igual al llarg de la nostra vida, puix dependria de la qualitat i aquesta és variable, però el pitjor és que ja no es donaria la igual i fonamental dignitat de tot ésser humà, doncs no tots tenen la mateixa qualitat de vida. Des d'aquest punt de vista, pot donar-se que es pugui fins i tot arribar a perdre la dita dignitat –hi ha vides que són indignes, segons els promotors d'aquesta associació–, i deixaríem de ser mereixedors de respecte, que és el que significa la paraula *dignitat*.

El que fa que tot ser humà participi de la mateixa dignitat i sigui, independentment de la qualitat de vida, mereixedor de respecte és el fet que ha de ser estimat per si mateix. Sense aquest punt de partença no podria fonamentar-se cap legislació amb un mínim de garanties de justícia. I el primer deure de l'autoritat pública és la defensa de tots i cadascun dels seus ciutadans. La perspectiva de la fe ofereix una nova llum sobre la grandesa d'aquesta dignitat humana, en afirmar que tot ésser humà és estimat per si mateix pel mateix Déu i sempre és un do per a tota la humanitat. I això des que s'és ser humà, és a dir, ser viu de l'espècie humana, cosa que s'esdevé en el mateix moment de la concepció i roman al llarg de tota la vida fins el moment de la mort.

Un segon punt a reflexionar és la identificació que fan els membres d'aquesta associació DMD del fet de dependre d'algú amb una càrrega a evitar, i el sense sentit

que li atribueixen. Des d'aquest punt de vista, els infants, els avis, els discapacitats de qualsevol mena que requereixen de l'ajut dels altres esdevenen, segons aquest plantejament, una càrrega feixuga i deixen de ser mirats com un do. Quina tristor pensar que deixo de ser un regal per aquells que m'acompanyen! Però pitjor encara, quan això succeeix, el resultat final és un món que atempta contra la mateixa humanitat. El papa Benet ho qualificà de cruel i inhumà. Ho argumenta bellament a l'encíclica *Spe Salvi*: «La grandesa de la humanitat està determinada essencialment per la seva relació amb el sofriment i amb el qui sofreix. Això és vàlid tant per a l'individu com per a la societat. *Una societat que no aconsegueix acceptar els qui pateixen i no és capaç de contribuir mitjançant la compassió a fer que el patiment sigui compartit i suportat també interiorment, és una societat cruel i inhumana.* Al seu torn, la societat no pot acceptar els qui pateixen i donar-los suport en la seva malaltia si els individus mateixos no són capaços de fer-ho, i, en definitiva, l'individu no pot acceptar el patiment de l'altre si no aconsegueix trobar personalment en el sofriment un sentit, un camí de purificació i maduració, un camí d'esperança. En efecte, acceptar l'altre que pateix significa assumir d'alguna forma el seu patiment, de manera que aquest arribi a ser també meu. Però precisament perquè ara s'ha convertit en patiment compartit, en el qual s'esdevé la presència d'un altre, aquest sofriment queda traspassat per la llum de l'amor. La paraula llatina *consolatio*, 'consolació', ho expressa de manera molt bonica, suggerint un ser-amb en la soledat, que llavors ja no és soledat. Però també la capacitat d'acceptar el patiment per amor del bé, de la veritat i de la justícia, és constitutiva de la grandesa de la humanitat perquè, en definitiva, quan el meu benestar és més important que la veritat i la justícia, llavors preval el domini del més fort, i regnen la violència i la mentida. [...] Patir amb l'altre, pels altres; patir per amor de la veritat i de la justícia; patir a causa de l'amor i a fi de convertir-se en una persona que estima realment, són elements fonamentals d'humanitat, la pèrdua de la qual destruiria l'home mateix.»

Un altre pensament a considerar és el fet de llevar la responsabilitat a qui dugui a terme l'acte d'eutanàsia o de suïcidi assistit o qualsevol acte immoral que hom desitgi però que està en mans d'un altre fer-ho realitat. Ningú, ni tan sols Déu, pot dispensar de la consciència a cap persona, perquè deixaria de ser considerat com a humà, se li negaria quelcom del més profund de si mateix. Només un tirà que es posa per sobre dels altres pot atribuir-se aquesta prerrogativa, que menysprea la dignitat de l'altre en reduir-lo a mer instrument executiu i li nega el valor personal i intransferible de les pròpies accions.

Tot el que s'ha dit fins ara serveix també pel que fa a l'inici de la vida i a respondre als detractors del dret i el respecte a la vida dels concebuts. Si fa no fa, els arguments que aquests empren s'identifiquen força amb les consideracions pro-eutanàsiques esmentades.

L'Església considera la vida no només com a valuosa, sinó més encara com a quelcom sagrat. Més que respecte mereix admiració, agraïment, sol·licitud. Per això, un dels principis més importants de la seva Doctrina social és la solidaritat, que és la cura del feble, i quan més feble, més depenent, més necessitat, més reclama la nostra implicació i la nostra sol·licitud. Desentendre's del malalt, del feble, del pobre duu, com ja hem vist, a un món que no sap ni sabrà mai estimar, a un món cruel i inhumà.

On és el teu germà? Preguntà Déu a Caïn tot recordant-li que n'era custodi. La fraternitat, que es fonamenta en la paternitat d'un únic Déu Pare comú de tota la humanitat, és la resposta al menyspreu de la vida, personal o aliena. Un Déu que estima amb amor de misericòrdia, disposat a fer-se vulnerable i feble, i acompanyar-nos i involucrar-se en la nostra història i assumir fins i tot el nostre mal, perquè la persona humana pugui créixer fins a esdevenir fill de Déu en Crist i endinsar-se en el mateix misteri de l'amor diví és el camí per a humanitzar el nostre món. Donar el vist i plau ètic, jurídic o social a actituds de menyspreu de la vida en qualsevol estadi del seu desenvolupament no farà més que el contrari, que és anar contra el mateix ser humà.

El papa Francesc, en el darrer document que ha publicat, *Misericordia et misera*, posa el seu gra de sorra pel que fa al reconeixement del valor sagrat de la vida, en recordar la gravetat de l'avortament, que pedagògicament continua agreujat per la pena d'excomunió, perquè ens adonem realment del que moralment significa, l'assassinat d'una vida innocent; alhora, però, ofereix a tots els sacerdots la possibilitat d'aixecar la dita excomunió i atorgar el perdó de Déu incondicional a qui en reconèixer el mal que ha fet, se'n penedeix de debò. Les portes del cor de Déu resten sempre obertes i el Papa ho ha volgut posar en relleu amb l'any de la misericòrdia que tot just ha acabat i en estendre la facultat que concedí a tots els sacerdots per aquest any en endavant.